

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/108/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719201968
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3719201968.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu F., proti žalovanému F., o zrušenie vecného bremena - práva doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 8. septembra 2020, č.k. 7C/25/2019-124, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu o zrušenie vecného bremena - práva doživotného bývania a užívania nehnuteľnosti, rodinného domu súp. č. XX, ležiaceho na parc. č. KNC XXX, zapísaného na LV č. XXX, k.ú. H., zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 151p ods. 1, 3 Obč. zákonníka. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že predmetný rodinný dom súp. č. XX v k.ú. H. bol v minulosti vlastníctvom žalovaného a jeho nebohej manželky L. R., pričom žalovaný po tom, ako predmetný rodinný dom v minulosti odkúpil, následne ho spolu s manželkou zrekonštruovali a v tomto rodinnom dome žalovaný až do súčasnej doby býva takmer 50 rokov. Navyše žalovaný pochádza z obce H., z čoho vyplýva, že vzhľadom na svoj vek má k danej lokalite a aj k predmetnému rodinnému domu citový vzťah. Žalobca sa stal výlučným vlastníkom tejto nehnuteľnosti až v rámci dedičského konania po svojej matke L. R., keď pôvodne mal nadobudnúť k tomuto rodinnému domu len spoluvlastnícky podiel 1/2 s tým, že druhá polovica mala ostať vo vlastníctve žalovaného, teda pozostalého manžela L. R.. Až na základe presvedčovania zo strany žalobcu, ktorý v súvislosti s prestavbou rodinného domu hodlal čerpať hypotekárny úver, ostatní dedičia po nebohej L. R., t.j. žalovaný a ďalší dvaja súrodenci žalobcu súhlasili s tým, aby žalobca v rámci dedičského konania po svojej matke nadobudol do svojho výlučného vlastníctva celú nehnuteľnosť s tým, že žalovanému, t.j. jeho otcovi bude v tomto rodinnom dome zriadené vecné bremeno, spočívajúce v práve doživotného užívania a bývania domu. Po nadobudnutí výlučného vlastníctva k rodinnému domu súp. č. XX zo strany žalobcu v predmetnom rodinnom dome ostali bývať žalobca, jeho manželka a aj samotný žalovaný s tým, že všetci užívali uvedenú nehnuteľnosť v celom jej rozsahu. Od roku 2016 na základe vzájomnej dohody medzi žalobcom a žalovaným začal žalovaný užívať len časť uvedenej nehnuteľnosti v rozsahu jednej pivničnej miestnosti, ktorú žalovaný za tým účelom zrekonštruoval s tým, že na nákladoch spojených s rekonštrukciou sa podieľal nielen žalobca ako vlastník nehnuteľnosti, ale aj žalovaný. Rekonštrukcia týchto pivničných priestorov, ktoré mali slúžiť pre bývanie žalovaného však zo strany žalobcu nebola uskutočnená podľa pôvodne uzatvorenej dohody, pretože žalobca v rámci rekonštrukcie a vytvorenia samostatnej bytovej jednotky pre žalovaného nevybudoval aj WC a kúpeľňu. V tejto súvislosti začali medzi žalobcom a žalovaným vznikať nezhody, ktoré mali za následok

zhoršenie ich vzájomného vzťahu. K úplnému rozvratu tohto vzťahu však došlo v letných mesiacoch roku 2019, kedy obaja prestali spoločne komunikovať a tento konflikt viedol až k podaniu predmetnej žaloby zo strany žalobcu. Pokiaľ ide o výkon vlastníckeho práva žalobcu k rodinnému domu súp. č. XX, v tejto súvislosti mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca spolu so svojou manželkou a ich maloletým dieťaťom užívajú nerušene celú nehnuteľnosť s výnimkou jednej pivničnej miestnosti stavebne upravenej pre bývanie žalovaného. Z uvedeného teda vyplýva, že aj napriek zhoršeným vzťahom medzi stranami konania žalobca nie je v nijakom smere obmedzovaný vo výkone vlastníckeho práva, najmä v oblasti užívania a vykonávania údržby predmetnej nehnuteľnosti. Naopak v porovnaní s dobou zriadenia vecného bremena sa výhoda žalovaného ako oprávneného z vecného bremena v značnom rozsahu obmedzila, keďže jeho užívacie právo sa od roku 2016 obmedzilo len na časť vecným bremenom zaťaženej nehnuteľnosti, a to jednu miestnosť v pivničných priestoroch bez možnosti užívania ostatnej časti rodinného domu súp. č. XX. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie konštatoval, že hoci vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným došlo k zmene pomerov, nemalo to za následok vznik hrubého nepomeru medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného tak, ako to pre rozhodnutie súdu o zrušení vecného bremena predpokladá citované zákonné ustanovenie § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka. Navyše súd prvej inštancie považoval za potrebné uviesť, že žalovaný je otcom žalobcu, že bol to práve žalovaný, ktorý sa v minulosti zásadným spôsobom zaslúžil o nadobudnutie a zrekonštruovanie predmetnej nehnuteľnosti, že žalovaný ako otec žalobcu vychoval a záujme žalobcu sa vzdal svojho vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti. Žalovaný je v pokročilom veku, nie je vlastníkom inej nehnuteľnosti určenej na bývanie a ani inú nehnuteľnosť určenú na bývanie nemá v nájme. Jeho jediným zdrojom príjmu je len starobný dôchodok a je povinnosťou žalobcu ako syna sa o svojho otca postarať a zabezpečiť pre neho dožitie v primeraných a dôstojných pomeroch. Mal za to, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak by súd žalobe vyhovel z dôvodov, ako uvádzal žalobca, teda, že výkon jeho vlastníckeho práva sa z dôvodu existencie vecného bremena dostal do hrubého nepomeru s výhodou oprávneného z vecného bremena, t.j. s výhodou žalovaného. Preto súd prvej inštancie na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému, ktorý bol v konaní proti žalobcovi v plnom rozsahu úspešný, za použitia § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu, alebo aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Súdu prvej inštancie vytýkal, že v odôvodnení svojho rozhodnutia neuvádza, na základe akých vykonaných dôkazov mal za preukázané, že žalobca nadobudol rodinný dom na základe presvedčenia zo strany žalobcu, že na nákladoch spojených s rekonštrukciou sa podieľal nielen žalobca ako vlastník nehnuteľnosti, ale aj žalovaný, že rekonštrukcia týchto pivničných priestorov, ktoré mali slúžiť pre bývanie žalovaného, však zo strany žalobcu nebola uskutočnená podľa pôvodne uzatvorenej dohody, pretože žalobca v rámci rekonštrukcie a vytvorenia samostatnej bytovej jednotky pre žalovaného nevybudoval aj WC a kúpeľňu, čoho následkom začali medzi žalobcom a žalovaným vznikať nehody. Nesúhlasil ani s konštatovaním súdu prvej inštancie, že došlo k zmene pomerov, pričom nejde o vznik hrubého nepomeru ako predpokladá citované zákonné ustanovenie § 151p ods. 3 Obč. zákonníka. Mal za to, že samotné dlhotrvajúce rozpory medzi účastníkmi konania, spôsobované aj podávaním neustálych trestných oznámení zo strany žalovaného, už samotne zakladajú zákonný predpoklad existencie hrubého nepomeru, ako to vyžaduje vyššie uvedené zákonné ustanovenie.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za zákonné a spravodlivé. Uviedol, že je rozčarovaný zo správania svojho syna a jeho manželky. Poukázal na to, že spolu aj s ďalšími deťmi súhlasil, že nehnuteľnosť ostane žalobcovi s tým, že v tomto rodinnom dome dožije a preto trval, aby mal k nehnuteľnosti zriadené doživotné právo bývania a užívania. Žalobca trval po tom, ako sa ich rodina rozrástla, aby sa presťahoval žalovaný do pivnice s tým, že mu tam zriadi samostatnú bytovú jednotku vrátane sociálneho zariadenia. Do dnešného dňa tak neučinil. Dával do pozornosti, že je vo veku, keď potrebuje pomoc a opateru, ktorá sa mu však od žalobcu nedostáva, pomáhajú mu deti, ktoré sa vzdali svojho práva v dedičskom konaní v prospech žalobcu a je to žalobca, ktorý chce, aby starobu prežil ako bezdomovec. Tvrdil, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, aby sa z rodinného domu,

ktorý mu patril, mal vystaňovať a mal by sa presťahovať do jednoizbového bytu, ktorého vlastníkom je žalobca a jeho manželka. Poukázal na to, že pred súdom prvej inšťancie sa vyjadril, prečo do tohto bytu nechce ísť a vzhľadom na svoj vek a vzťah k nehnuteľnosti, v ktorej prežil 50 rokov, by to bolo pre neho psychicky veľmi náročné. Pokiaľ sa týka tvrdenia žalobcu, že spolužitie so žalovaným sa stalo neznesiteľné, uviedol, že túto situáciu vyvoláva práve žalobca rôznymi útokmi na súrodencov žalobcu. Nehnuteľnosť pred ním zamyká, zamedzuje mu prístup aj na záhradu, teda mu znemožňuje prístup aj do ostatných častí nehnuteľností, čo je aj dôvod, že sa chodí sprchovať k synovi alebo dcére, nakoľko mu toto žalobca v rodinnom dome neumožňuje. Žalobca so svojou rodinou využíva celý rodinný dom, mimo jednej miestnosti - pivnice, ktorú užíva žalovaný, a teda nie je možné, aby súd žalobe s poukazom na § 151p ods. 3 OZ vyhovel.

4. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 379, § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inšťancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť.

5. Súd prvej inšťancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až 194 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inšťancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inšťancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

6. V posudzovanej veci súd prvej inšťancie napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia vecného bremena - práva doživotného bývania a užívania nehnuteľností, rodinného domu súp. č. XX v k.ú. H., zo strany žalovaného s tým, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi, tak ako to má namysli ust. § 3 ods. 1 Obč. zákonníka, ak by súd žalobe vyhovel z dôvodov ako uviedol žalobca, teda, že výkon jeho vlastníckeho práva sa z dôvodu existencie vecného bremena dostal do hrubého nepomeru s výhodou oprávneného z vecného bremena, t.j. s výhodou žalovaného.

7. Žalobca v podanom odvolaní nekonkretizuje odvolacie dôvody, pričom, posúdiac obsah odvolania, produkovaná námietka o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia (jeho nepreskúmateľnosti) indikuje k uplatneniu dôvodov na odvolanie uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, resp. existencia inej vady, majúcej za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci), pričom možno, posúdiac obsah odvolania, mať za to, že uplatňuje zároveň aj odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (rozhodnutie súdu prvej inšťancie je založené na nesprávnych skutkových a právnych záveroch).

8. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inšťancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok.

9. Posúdením procesného postupu súdu prvej inšťancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu odvolací súd uvádza, že v konaní úradnou činnosťou nezistil žiadne procesné vady, zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP.

10. Ďalej sa odvolací súd zaoberal žalobcom produkovanou odvolacou námietkou o nedostatočnom odôvodnení (nepreskúmateľnosti) napadnutého rozhodnutia vo svetle dôvodov na odvolanie k nej indikovaných, uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, resp. existencia inej vady).

11. Nemožno pochybovať, ako správne uvádza odvolateľ s odkazom na ním citované rozhodnutia Ústavného súdu SR (nález pod sp. zn. I ÚS 117/07 zo dňa 04.02.2009, tiež nález I ÚS sp.zn. 114/08 zo dňa 12.06.2008, so závermi ktorých sa tiež odvolací súd plne identifikuje), že odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je nesporne súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Avšak len v situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo (ne)vyhovené

uplatnenému nároku, čím je pre účastníkov veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné.

12. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia (nedostatok dôvodov) bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, ale za tzv. inú vadu konania, (viď R 111/1998), čím sa zaoberalo tiež Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“, vychádzajúc z ktorého teda len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie spočívajúci v porušení práva na spravodlivý proces (predtým v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom) uvedeným v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, ktorou táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ho ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

13. Preskúmaním obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhladol dôvodnosť jednak pre uplatnenie druhej vety citovaného stanoviska R 2/2016, ktorá pripúšťa, že „celkom výnimočne sa v praxi môže vyskytnúť prípad, v ktorom písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu“, čím z hľadiska tvrdenej vady odôvodnenia rozsudku nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces za súčasného záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia rovnako netrpí ani takými nedostatkami, ktoré by boli spôsobilé k záveru o existencii tzv. inej vady konania, následkom ktorej by rozhodnutie vo veci bolo nesprávnym (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP).

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal dostatočnú odpoveď na všetky zásadné právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany a obrany proti nej. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, v parametroch daných ust. § 220 ods. 2 CSP. Skutočnosť, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o neodôvodnenosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15. Všeobecný súd totiž nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04), čo plne dopadá tiež na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu. Stačí teda, aby reagoval súd na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B) k naplneniu čoho v posudzovanej veci došlo.

16. Pokiaľ žalobca namietal nesprávne skutkové a právne závery, odvolací súd uvádza, že nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz

jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

17. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

18. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal tvrdeniami a dôkazmi strán v spore, predložené dôkazy vykonal a vyhodnotil v súlade so zásadami podľa § 191 CSP. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie (ako už bolo konštatované aj v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia), tiež zákonu zodpovedajúcim spôsobom odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP.

19. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

20. Predmetom sporu bolo posúdenie či medzi stranami sporu žalobcu ako povinného z vecného bremena a žalovaného oprávneného z vecného bremena došlo k trvalej zmene pomerov, dôsledkom ktorej nastal hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, zakladajúci nárok žalobcu ako povinného z vecného bremena domáhať sa zrušenia vecného bremena.

21. Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať, alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe (§ 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu, alebo zo zákona. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám, je potrebný vklad do katastra nehnuteľností (§ 151o ods. 1 veta prvá a tretia Občianskeho zákonníka). Vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu, alebo zo zákona. Vecné bremeno zanikne ak nastanú také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby, alebo prospešnejšiemu užívaniu jej nehnuteľnosti; prechodnou nemožnosťou výkonu práva vecné bremeno nezaniká. Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremená za primeranú náhradu obmedzujú, alebo zrušujú. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa na miesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie. Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskôr jej smrťou, alebo zánikom (§ 151p ods. 1 - 4 Občianskeho zákonníka).

22. Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy SR „každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá“. Uvedená ústavná zásada vyjadruje zmluvnú voľnosť občianskoprávných vzťahov, ktorá môže byť obmedzená iba zákonom. To plne platí aj pri výkone vlastníckych práv. Obmedzenie vlastníckych práv predstavuje aj vecné bremeno. Uvedená zmluvná voľnosť výkonu vlastníckych práv teda nebráni tomu, aby sám vlastník svoje práva vo vzťahu k tretím osobám zmluvne obmedzil. V zásade možno uviesť, že vlastníkovi veci okrem zákonnej právnej úpravy, nebráni nič v zriadení zmluvného vecného bremena. V prípade ak zmluvné vecné bremeno je zriadené k nehnuteľnosti, môže vzniknúť len písomnou zmluvou, ktorá pre svoju účinnosť vyžaduje vklad do katastra nehnuteľností.

23. V preskúmvanej veci sa samotný žalobca na základe vlastnej zmluvnej voľnosti, rozhodol v prospech žalovaného (ktorý previedol vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam na žalobcu) obmedziť svoje vlastnícke právo k nadobúdanému rodinnému domu, a to uzatvorením zmluvy o zriadení vecného bremena, ktoré právo žalovaného, tak ako to zákon vyžaduje, bolo zavkladované v prospech neho na liste vlastníctva, na ktorom sú na príslušnom katastri nehnuteľností dotknuté nehnuteľnosti evidované.

24. Pokiaľ ide o právne skutočnosti, existencia ktorých by mohla mať za následok zánik (zrušenie) vecného bremena, vyplývajúce z ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, na ktoré v odvolaní poukazuje žalobca, t.j. zmena pomerov od doby zriadenia vecného bremena majúca za následok vznik nepomeru medzi právami a povinnosťami z vecného bremena plynúcimi, tieto žalobca vzhliadol v tom, že pomery medzi stranami sa zmenili, vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa nie je vhodné ďalšie zotrvanie žalovaného v predmetnom rodinnom dome, z ktorého dôvodu žalobca žalovanému niekoľkokrát navrhol zabezpečenie bývania iným spôsobom, a to napríklad tak, že by kúpil 1-izbový byt, kde by žalovaný mohol bezodplatne bývať a hradil by náklady na služby poskytované v súvislosti s užívaním bytu, čo však žalovaný odmietol, nie je ochotný pristúpiť na akúkoľvek inú dohodu. Žalovaný okrem rodinného domu užíva tiež altánok a záhradu, ktorú obhospodaruje výlučne žalobca so svojou manželkou, požíva z nej plody, napriek tomu sa nepodieľa na úhrade nákladov spojených s prevádzkou rodinného domu. Žalovaný podľa žalobcu opakovane verbálne útočí na žalobcu, jeho manželku, na ich maloleté dieťa, čo nie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v prostredí plnom konfliktov a vulgárnych osočovaní, žalovaný bráni žalobcovi v nerušenom výkone jeho vlastníckeho práva.

25. Pri rozhodovaní o obmedzení, či zrušení vecného bremena v dôsledku zmeny pomerov je potrebné vziať do úvahy všetky okolnosti, predovšetkým je nutné zistiť, či došlo k zmene pomerov a v kladnom prípade posúdiť, nakoľko táto zmena mala vplyv na spôsob výkonu práva, zodpovedajúcemu vecnému bremenu, ako sa prejavila na užívaní zaťaženej nehnuteľnosti a vziať do úvahy ujmu, ktorá by oprávnenému vznikla v dôsledku jeho zrušenia za náhradu a porovnať ju s prípadnou ujmou, ktorá vznikla vlastníkovi v dôsledku zmeny pomerov. Ak hrubý nepomer existoval už pred zmenou pomerov, nie sú dané podmienky pre zrušenie vecného bremena. Zmena pomerov, ktorou vznikne takýto nepomer, spočíva nielen v objektívnych okolnostiach, ale aj v osobných pomeroch zmluvných strán a za určitých okolností môže vzniknúť aj zmenou v správaní účastníkov.

26. Aj s poukazom na uvedené odvolací súd na doplnenie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie uvádza, že bremená zabezpečujú potrebu oprávnenej osoby na vymedzenú dobu, a pokiaľ táto nie je vymedzená, potom na dobu života oprávnenej osoby. Ten, kto vecné bremeno zriaďuje, aj ten, ktorému patrí zodpovedajúce právo, sú si vedomí a predpokladá sa, že konajú v dobrej viere, že ide o trvalé oprávnenie. Keďže v preskúmvanej veci bolo vecné bremeno v prospech žalovaného spočívajúce v užívaní rodinného domu s príslušenstvom zriadené doživotne, od počiatku si žalobca musel byť vedomý dopadu tejto ťarchy. Navyše, doba trvania vecného bremena, bola výsledkom konsenzu a zmluvnej voľnosti strán, rovnako ako aj dohodnutý rozsah užívania domu s príslušenstvom žalovaným, ako oprávneným z vecného bremena, keďže zo zmluvy vyplýva, že vecné bremeno bolo zriadené k celému rodinnému domu s príslušenstvom, resp. z nej nevyplýva obmedzenie jeho užívania len na niektoré miestnosti. Ak je vecné bremeno zriadené za účelom bývania (ako je tomu nesporne tiež v danej veci), stáva sa z domu obydlie oprávneného, ktoré je chránené Listinou práv a slobôd. Ak teda svedčí oprávnenému z vecného bremena právo užívania celého rodinného domu s príslušenstvom, je potom aj námietka žalobcu o znemožnení mu žalovaným rodinný dom ako vlastníkovi (či jeho rodinným príslušníkom) užívať, neopodstatnená. V uvedenej súvislosti nemožno ponechať bez povšimnutia, že na základe vzájomnej dohody medzi žalobcom a žalovaným začal žalovaný užívať len časť uvedenej nehnuteľnosti v rozsahu jednej pivničnej miestnosti, pričom zo strany žalobcu podľa dohody nebola rekonštrukcia týchto pivničných priestorov vykonaná tak ako mala, pretože žalobca nevybudoval pre žalovaného v týchto priestoroch ani WC a kúpeľňu, v dôsledku čoho začali vznikať medzi účastníkmi nezhody, ktoré mali za následok zhoršenie ich vzájomného vzťahu. Konfliktné vzťahy medzi stranami, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, pramenia výlučne z tohto dôvodu a nemožno ich pripísať výlučne na ťarchu žalovaného. Odvolací súd poznamenáva, že pri hodnotení správania žalovaného tvrdeného žalobcom (pokiaľ by aj bolo v konaní preukázané, k čomu nedošlo, pretože žalobca v podaní následne po podanom odvolaní vyslovuje len domnienky „údajne bolo rozsudkom...“, pričom žiadne konanie nekonkretizuje, neuvádza sp. zn., neprikladá žiadne listinné dôkazy...) by nebolo

možné na strane druhej opomenúť tiež správanie samotného žalobcu, spočívajúce v tom, že on sám hrubým spôsobom zasahoval do výkonu práv žalovaného z vecného bremena mu plynúcich tým, že mu znemožnil užívanie celého rodinného domu a na základe dohody nevybudoval dôstojné bývanie pre žalovaného, aj keď v pivničných priestoroch, v ktorých by dôstojne ako otec žalobcu, ktorý sa v prospech žalobcu vzdal svojho vlastníckeho práva, prežil starobu. Keďže žalovaný iné bývanie nemá a vzhľadom na rozsah zriadeného vecného bremena, je potrebné dotknutý rodinný dom považovať za jeho obydlie, ujma, ktorá by mu jeho zrušením vznikla, i keď za žalobcom ponúkanú náhradu, spočívajúca v strate jeho obydlia, je neporovnateľne významnejšia ako tá, ktorá vznikla samotnému žalobcovi.

27. Pri hodnotení dôkazov individuálne a vo vzájomnej súvislosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti, dôkazy a skutočností, ktoré vyšli v konaní pred súdom prvej inštancie najavo, súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že v tejto konkrétnej veci nejde o zadaný prípad v zmysle ust. § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd prvej inštancie v predmetnej veci z výsledkov dokazovania vyvodil správny skutkový záver, na ktorý aplikoval správnu právnu úpravu, preto odvolací súd nepovažoval námietky žalobkyne za opodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).